

Szerkesztőség

Arad, Acsev-palota,

Kiadóhivatal:

Sulv. Regela Ferdinand za,
(József főherceg-ut.)

(Aradi Nyomda Vállalat)

Sürgőnycim: Közlöny, Arad,

Telefonszám

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KOZGAZDASAGI NAPILAP.

* Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF. *

ELOFIZETES

HELYBEN ÉS VIDÉKEN

Egész évre 360 Lei.

Fél évre 180 Lei.

Negyed évre 90 Lei.

Havonta 30 Lei.

Hirdetések díjazás szerinti
vételnek fel.

Megjelenik naponta reggel.

Menenius meséje.

Mondott pedig a derék római szenátor a zugolódnó népnek egy példabeszédet a renyhé gyomorról és a zugolódnó tagokról, meg szervekről és megártóíró velük, hogy voltaképpen nincs okuk a pártításra, mert az élet rendje, hogy ne csak dolgozók, hanem emésztők is legyenek. Megidézett székeme ma ilyeneken példalódná: Történt, hogy a test szervei okulva a gyomor tanításán, nem gondoltak többé pártításra, hanem mert hát valamit mégis kellett csinálniuk, hát pártokat alakítottak. A vastag és vékonybél, a gyomor meg nyelőső nem akar tak tovább az emésztés szerve, a nyultagy, nagyagy meg az idegek a gondolkodás szervei lenni, hanem inkább összeállottak a kedvük szerint, — mit törődtek a hivatásukkal — és a vastagbél, a nyultagy, bicepsizom, meg alaktították mondjuk az erő pártját, a vékonybél, az epehólyag, a jobbszívkamra, a kisagy és vádliizom, az epéskedés pártját, a hashártya, rekeszizom, nagyagy és lábnyagujj a kérődzők

pártját és így tovább. Lett ebből aztán akkora kavarodás, hogy békés, alkotó együttéléstől, symbiotikus összvetékenységről szó sem lehetett többé, hanem csak kolmi parazitikus, egymás rovására való éléstől. A test pedig akarva nem akarva nyomorodott napról-napra ...

Jószándéku emberek odajegyezhetik ezt a mesét lelkiismeretüknek vesztesszámláján a jegyet rovatba emellé a tétel mellé, a mely alatt a demokráciába, mint az ember országát felépítő hatalomban vetett hitüket elkönnyveiték. Idestova mindenki előtt nyilvánvalóvá lesz a demokrácia csődje. Kétekedniük kell a hivatottságában, mert hiszen azok se tudták megvalósítani — még a hatalom birtokában sem — akiknek pedig úgy a pártjuk címében, mint a programjában a demokrácia a demokrácia. A hatalom birtokában vagy becésték a hatalom pszichozisába és nem türtek meg az övéktől eltérő véleményt, mint pl. Magyarországon 1918. október után, vagy a régi verkit nyagatták tovább, amint az Németországban történt. A hatalomra ju-

tott demokratikus pártok seholse tudták megvalósítani a törvények biológikus értelmét, sehol se tudták a törvénykönyvet nagy akadályozó és büntető intézményességből egyetlen hatalmas segítő szervezetté átalakítani. A mai demokratikus államok is csak titó, büntető törvényeken alapulnak, a demokráciusan kormányzott népek is sóvánognak valami új, valami jobb után.

A hiba ugy-e ott van, hogy a pártokba széjjeltagoit szervek feladták a szerves együttélés rendjét és helyébe tették a párt, a jel-szavak, az érdekek szerint való berendezkedést. Pártoskodnak. A pártok tagjaik számában látják az erő kvintesszenciáját, demagógiát üznek, tömeg-, sőt sokszor csőcselékimádattal a vezetők áldozatául esnek lámpavas-pszichozisuknak. A demokráciának európai szervezete is antibiológikus, azért nem válthatja meg a tömegeket. A népéletnek biológikus életformáját organokráciának nevezném.

A népek életének kezdetén is az organokrácia volt az adott életforma. Kétszervű volt csupán; harcosokból és dolgozókból állott. Ve-

rekedés és vérpazarlás volt az egyik feladata, munka és verejtékezés a másiké. Ebben a biológikus integráltságban rejtett az az erő, mely az ősi oázisoktól a világ, a periferikus nagy termékeny síkságok meghódítására és megművelésére készítette a mai népek őseit.

Ma már sokszervi az élet, a szervek feladatát a különböző hivatások látják el. Az embereknek hivatásuk szerint való szerveződése az organokrácia lényege.

Hogy miben különbözik a demokráciától, arisztokráciától és egyéb rendektől? A demokrácia egyenjogúsításából és u. m. népruralmából, annak a népnek az uralmából, amely Henry Georg szerint annyit gondol az államélet alapvető kérdéseivel, mint az omnibusz az omnibusz-társaság használatával, ebből elég volt már. Az egyenjogúsítás és egyenjogúság annyira sem tudta vinni, hogy az egyik ember kiszolgáltatottságát a másiknak megszüntesse. Hol va gyunk még attól, hogy még a koldus se legyen senkinek se kiszolgáltatva. Kína organokráciájában a koldus is megtalálja a maga szer-

Ifjusági testnevelés.

Írta: Striller Ferenc.

A testgyakorlatok fontosságáról, a testedző játékok, torna, atletika jó hatásáról és szükségességéről ma fölösleges vitatkozni, hiszen jól tudja azt minden művelt ember. Az iskola azonban nem elégedhet meg azzal, hogy az ifjuság testnevelését biztosítandó, gondoskodik megfelelő szükséges helyiségekről, felszerelésről, játéktérrel és kellő szakvezetésről. A mai viszonyoknak, a kor szellemének és fejlettségének megfelelő leg, gondoskodni kell arról, hogy az ifjuság testnevelése higiénikus alapon, az orvosi tudomány hatalmas vívmányainak igénybevételével történjék, amint azt az északi népek már a múlt század végén cselekedték. Az első tényezője ennek a higiénikus és anatómiai alapon felépült ifjusági testnevelő rendszernek, aminő a svéd- és dán rendszer: az iskolaorvos. Azonfelül, hogy az iskolaorvos az egészség őre, aki az időközönkénti szem, fül stb. vizsgálatokkal, helyiségek tisztántartásának, szellőzésének, világításának stb. ellenőrzésével biztosítja az egészséges állapotot-

kat, még egyéb fontos és ép oly magasztos teendője is van, amely hivatásától el nem választható. Ez pedig a testi hibákban szenvedő tanuló-ifjuság gyógynevelő testgyakorlásban való részesítése, a mely orvosi szaktudás, illetőleg utasítás nélkül nem képzelhető el. Számos ilyen tanuló, aki a torna akól való felmentés helyett ilyen uton-módon részesülne a neki megfelelő testgyakorlatokban, visszafejlődés helyett szépen fejlődhet és erősödhetnek többi társával. Mindig, de különösen most, a háborús következmények nyomoruságos viszonyában hiányos táplálkozás, ruházkodás stb. mellett kétszeresen, sokszorososan szükség van arra, hogy a test erejét, egészségét s azzal ellenálló képességét fejlesszük. Hogy ez lehetővé váljék, illetőleg, hogy az ifjuság gyógy-pedagógiai testgyakorlása áldásos eredményt biztosítson, az ahhoz feltétlenül szükséges kellékekről bátorodom megemlékezni egész röviden.

A tornatanár ismeri az összes tornaszereket, ép úgy, mint az azokon végzendő gyakorlatokat, de ismernie kell a gyakorlatok fo-

kzatait is, különben nem lehet testnevelő. Magától érthető, hogy a szabadidő sportokat, atletikát, játékokat szintén, s tudnia kell, mi és mennyi való azokból osztályoknak, koroknak együtt és egyéneknél is. A testnevelő kell, hogy rendelkezék annyi anatómiai ismerettel, amelynek segítségével meg tudja állapítani az egyes szereket végzett gyakorlatok bizonyos izmokra való más, más és különböző fokú hatását. Mikor és mennyiben vannak igénybe véve a húzó- vagy tolóizmok. (Pld. a biceps, a kétfejű felső karizom, vagy a triceps, a háromfejű felső karizom.) Azonban azt nem lehet követelni a testpedagógustól, hogy az egyes betegségek tüneteit, változatait és fokozatait is ismerje. Pedig ez a leglényegesebb, mert ez szabja meg, hogy a kezelés alatt álló gyógytornásznak milyen szerezni, mennyi és hanyadfokú gyakorlatok végzése irandó elő. Ez már recept, ez az orvos dolga; a tornatanár csak ennek alapján teljesítheti áldásosan kötelességét. Az ismert svédszerek: a „ribstol” bordás fal vagy svédpálánk, a „rucstég” vagy függő rács

a boom vagy gerenda és a „plint”, vagy svédbak. Az ezen szereket végzendő gyakorlatokat és azoknak fokozatait kell ismerni az orvosnak legalább annyira, mint a mennyire a tornatanárnak az anatómiát, hogy az egyes betegségek nál bizonyos fokú gyakorlatokat írjon elő bizonyos szereket. Ha véletlenül akad orvos, aki nem tudja, hogy pld. mi az a ribstol és a spanbeigenak hány fokozata van, úgy az nem írhat elő ily értelemben gyakorlatokat, s ha akad tornatanár (miért ne?) aki szakképzettségén felül az anatómiában nem rendelkezik a szükséges jártassággal, „az ne kontárkodjék”. Ugy emlékszem Dollinger is ezen a véleményen van. De jóakarattal, egyetértéssel milyen szépen meg lehetne oldani a dolgot, hogy az együttműködés áldásos hatását az iskola, a család, a társadalom javára fordítva, egészséges állapotot teremtsünk. Csak ne sajnáljuk azt a kis fáradságot, hiszen a testihibában szenvedők ép oly jögon követelhetik a testgyakorlás által nyújtott örömeiket és egészséget, mint az építettek.

vezetésében azt a szövet, mely az összesség életével összeköti. Az organizmus egészén seholye szabad résznek lennie.

A szervek feladatának megállapításában, hogy melyik szerv legyen hát a vezér, az egész szervezet életének irányt adó, az irány elvet megadja az organokráciának az az értelme, hogy minden szervnek megadassék a mód, a lehetőség, hogy képessé legyen a vezetésre. Elveti az indiánusok fejtorzító metódusát, mely a lapított fejű gyerekből bírót, a hosszúra fűzött fejűből papot csinál, nem tarthatja csak az agyat vezetésre hivatott szervnek, jól tudván azt, hogy maga az ember sem kiváltságosan agylény, hanem hogy legalább még olyan emberszervezet is megkülönböztethető, amelyben a gyomortevékenység, ill. a sexualitás a vezérlő mozzanat. Egyenlőség az érvényesülés lehetőségében, olyan rend teremtése, hogy aki tehetséges, az a kormányruhoz juthasson, valami olyan közhangulat kialakítására az organokrácia feladata, amelyen Kína minden polgárát áthatja. A legszegényebb külföldi is generációról-generációra robotol és spórol — nem, hogy egyszer földet vehessen ma-

gának, hanem, — hogy egyszer, ha elég pénz van együtt, a család valamelyik sarja kitanulhasson és tudásával népe vezetőjévé lehessen. A régi arisztokrácia helyébe a tudásba vetett bizalom uralma lép.

De megpróbálkozom egy európai példával. Napoleon uralma organokrácia volt. Minden katonabornójában hordta a marsallbotot. — Igen marsalljai voltak az organokrácia megtestesülései. A lángész, a koncepció szerve mellett ott sereglettek a tett, a kivétel szervei, Ney, Murat és a többiek a gyors cselekvésnek és elhatározásnak a hősei. Napoleon maga mivel se bizonyította be jobban tehetségét, mint, hogy úgy összeválogatta az embereit és hogy tudta, hogy a népnek hályánt kell elébe tennie és merte önmagát tennie. Igen az organokrácia nem a hízélgésre, a többi szervek fogyásra alapozott életforma, hanem csupán biológikus alakulás és így minden megnyilvánulásában csak az ember természetén alapul. És így a hályántállítás is ennek az ember természetnek a kiképzése. Menenius meséje végére is Coriolanus tette a pontot.

Budapesti fizetések.

(Az Aradi Közlöny budapesti tudósítójától.) A pesti ember életszínvonala — ahogy a beteg gazdasági élet üllőjén a legújabb idők kikalapálták — a világ legfurcsább és legszomorubb görbéje. A szána lom fejesóválásának jámbor gesztusától, a homéri kacajig való átmenet minden ingere fellelhető azokban a groteszk méreteken, melyek a kényszerűség ereje által lepofozott városi kultúrember élet standardját adják. Ha a fix pályák áldozatainak fizetés és bér címen becsereült munkaértékét a különféle szükségleti cikkek forgalmi értékéhez mérjük le, a következő kabaré-szám kerül ki a pennánk alól:

Egy magasabb rangú, mondjuk a VIII. fizetési osztályba sorozott *állami tisztviselő* (számtanácsos, posta- és távirafelügyelő etc.) havi illetményei: 1 tucat kemény vászongallért, közepes minőségű pulna férfikalapot, két darab selyem nyakkendő és két darab vászon férfiinget reprezentálnak. — Ebből már pénzzé van téve az az összeg is, amit a közalkalmazott természetbeni ellátás címen kap.

Az *egyetemi tanár* már jóval bőkezűbben van honorálva. Az ő illetményei: egy pár amerikai cipő, két vászon férfi alsó nadrág, egy tucat jobb minőségű zsebkendő, egy pár férfi bőrcsizmó és egy férfiöltöny vasalási költségeivel érnek fel. Kétségtelen azonban, hogy esetleg európai híru tudása (van ilyen is közöttük) gazoltá-

Mit vásárolhat a fixfizetéses a fizetéséből?

is teszi ezt a jelentékeny megkülönböztést.

Sokkal mostohább már a közepesen dotált *magánhivatalnok* helyzete, mert a: fél tucat türethető minőségű cémazokni, 1 kemény kalap és egy egész óra érvényes villamos arcképes bérlet ellenértékeivel kell egy egész hónapra át megelégednie. — A *könyvelő*: 1 drb. a felesége alakjára horgolt selyemjumper, 6 pár selyem női harisnya és egy pár, a saját személyét ékítő nadrágtartó értékével jóval előnyösebb pozíció élve. — A *cégvezető*: a magánhivatalnoki álmok és ambíciók elérhetetlen csúcsa; a gépirókiasszonyi ábrándok Grál-lovagja fölé nyesen veri az összes eddigi kategóriákat, mert az ő havi fizetése már egy Irigylet raglán üzleti értéket is megközelít. Boldog halandó!

A *bankhivatalnok*: már csak egy jobb minőségű nadrágot vehet és esetleg gombokat a jövő havi mellényre és kabátra. De csak az esetben, ha már 10—15 évi szolgálata van a háta mögött. További öt év után még egy Alagig érvényes II. osztályú gyorsvonati menetjegy ára is kifut a havi gázsiból. — Bizony, a *gépirókiasszony* még álmodni sem mer ilyen kabátok lehetőségéről. Ő szegény: 1 pár betétes rendelt női cipő a hozzá való zsinór és paszta szánvona lán kopogtatja reggeltől estig 30 napon keresztül a hálátlan gépet.

A munkás kategóriák közül:

nyomdász: egy fél méter jobb minőségű férfi szövetet vehetne a heti béréből. — A jobb *szabósegéd* megtehetné ugyanezt, de ráadásul egyszer hetenként meg is fürödhetne az Artézi fürdőben. (De ennél több esze van! Egy fürdő, a tyukszemvágás élvezetét is belekalkulálva 500 koronába kerül.) A *vasmunkás* már nem éri el ezt a nivót. Ő legfeljebb csak a legközelebbi Dunaáradáskor fürödhetik; ellenben öt méter vásznat vásárolhatna hetenként, ha tisztán csak ez volna az egyetlen szükséglete.

A városi és állami *alítsztek és szolgák helyzete* kevésbé mondható ilyen rózsásnak. Mert az előbbi legjobb esetben 1 mázsa búzát, az utóbbi 15 kiló cukrot vehetne a havi fizetéséből. — A városi *köztisztviselési* munkás már egy fokkal barátságosabb anyagi elbírálásban részesül, mert minden istenáldott nap fél tucat cipőperlit (békéből anyagból!) vásárolhatna a napibére fejében. — A *cseléd leány* a kosztján kívül 2 pár pamut harisnyára való is megkeres (finomabb helyen!) havonta. A jobb üzletben alkalmazott *külföldi* bármelyik borbély megnyirja és borotválja egyszer a havi keresetét; sőt ezenkívül egy-egy királycigaretet is elszívhat napról-napra.

Halálos szerelem.

(Egy önkéntes agyonlőtte a szerelmét, azután öngyilkos lett.)

Megrendítő szerelmi tragédia történt Kaposváron. Egy katonagyonylotta a szerelmét, majd halántékon lőtte magát. A tragédia hősei: *Vida Károly* önkéntes és *Mattelheim Matild* 21 éves leány. Vida kivett egy szobát a „Szarvas“-szállodában és levelet írt *Mattelheim Matild*-nak, aki a levél vétele után megjelent a szállodában s felment a szobába. Félhat tájban a szálloda csendjét két revolverdörrenés verte fel. A szálloda személyzete és lakói riadtan szaladgáltak ide-oda, míg valaki észrevette, hogy *Vida Károly* a szobája be van zárva és semmiféle életjelt nem ad magáról. Most már gyamus volt a dolog. Felfeszítették az ajtót és behatoltak a szobába, ahol borzakmas látvány tárult a szemük elé. *Mattelheim Matild* az ágy mellett feküdt vérében, míg *Vida Károly* a divány előtt. Mindketten holtan. A rendőri bizottság azonnal kiszállt a helyszínre és a jelekből megállapította, hogy nem előre megbeszélte kettős szerelmi öngyilkosságról, hanem szerelmi gyilkosságról van szó. — A lányt ugyanis mosakodás közben hátulról lőtte le *Vida*. A mit sem sejtő leányt tarkóján találta a halálhozó golyó. Mikor *Vida* látta, hogy a leány holtan esik össze, maga ellen irányította a fegyvert

és halántékon lőtte magát. Rögön meghalt. A véres dráma okát nem tudják, mert a szerelmesek semmiféle írást nem hagytak hátra.

Uj ir forradalom.

(Óriási összeesküvést lepleztek le. — Vihar az alsóházban a letartóztatások miatt.)

Londontól jelentik: Angliában nagy ir összeesküvést fedeztek fel, mely az ir szabadállam megszüntetésére és Angliában a monarchia megbuktatására irányult. Az összeesküvésről az ir szabadállam kormánya szerzett tudomást s felkérte a londoni rendőrséget a részletek kikutatására. A londoni rendőrség hónapokig tartó türelmes munkával meglehetősen regényes körülmények között jutott el az összeesküvők leplezéséhez. A rendőrség legjobb detektívjei lassanként érnékezésbe léptek az összeesküvők vezetőivel, résztvettek titkos gyűléseiken, sőt annyira megnyerték az összeesküvők bizalmát, hogy az összeesküvés részleteinek megbeszéléséhez is odaengedték őket. Így tűnt ki, hogy nem kisebb ügyről van szó, mint új forradalom szításáról. A rendőrség az utolsó pillanatig várt és csak mikor már minden elő volt készítve azokra a meynyiletkekre, melyek jeladás lettek volna a forradalom megkezdésére, csapott le a vezetőkre. — Egy éjszaka folyamán Londonban 98 összeesküvőt tartóztattak le, ugyanakkor azonban letartóztatásokat eszközöltek Liverpoolban, Birminghamban, Manchesterben, Glasgowban és több más nagy városban. A lázadókat erős katonai őrzet mellett, leginkább katonai sörfalak között, Irországba szállították.

A letartóztatások azonban nagy vihart idéztek elő az alsóházban. A munkáspárt vezetői szerint a letartóztatások jogtalanok voltak, mert más állam polgáraitól lévén szó, kiadatási kérelem nélkül nem lettek volna letartóztathatók. *Bridgeman* belügyminiszter, ahogyan tudta az ellenzékét lecsillapítani azzal az ígérettel, hogy az ir kormány a lázadókat csak internálni fogja, minden más eljárás azonban angol törvényszék előtt fog lefolyni. Szavazásra kerülően a dolog, a kormány többséget kapott. Tegnap mégis új vita volt az alsóházban az összeesküvők ügye fölött. A munkáspárt képviselői kifogásolták, hogy a kormány megszünt ellenőrizni azokat a feltételeket, melyek mellett a letartóztatottakat Irországban internálták. Heves jelenetek következtek, úgy, hogy az elnöknek több ízben erélyesen kellett közbelépni. Végül is a főállamügyész kijelentette, hogy az internáltakat azonnal szabadon bocsátják, ha ezt a felügyelő-bizottság javasolja.

Hogy áll a leu?

Március 23-án fizettek 100 lelért:
Párisban 7-30 frankot
Budapest 1900 külföldi
2350 belvárosi koronát.
Bécsben 31-900 koronát.

Mégis lesz pótdó.

(A belügyminiszter rendelete.)

Dr. Robu János főpolgármester és Berzován János főszámvevő jelenleg Bucarestben tartózkodnak és tárgyalásokat folytatnak Arad város költségvetésében feltüntetett hiányok fedezésére vonatkozólag. Az új adótörvények szerint a pótdó megszűnik és a községek költségvetéseinek deficitjeit államsegélyből fedezik. Ma érkezik belügyminiszteri rendelet a városhoz, amely szerint a deficitet nem tiszán államsegélyből, hanem pótdóból is kell fedezni. A rendelet felhívja a várost, hogy közölje a pénzügyigazgatósággal, mennyi pótdó kivetésére volna szüksége a hiányok fedezésére? Kimondja a rendelet, hogy a pótdó az egyenesadó alapjának nyolc százalékán felül nem emelhető. Az Aradi Közlöny munkatársa beszélgetést folytatott dr. Angel István polgármesterrel, aki a következőket mondotta:

— A főpolgármester a belügyminiszteriumban teljesen tisztázni fogja a pótdó kivetés problémáját. Az érkező rendeletet valószínűleg úgy értelmezi a belügyminiszter, hogy amennyiben az állami egyenesadó nyolc százaléka nem fedezné a költségvetésben feltüntetett hiányokat, a városnak joga van azokat pótdóban beszélni. Természetesen a főpolgármester hazaérkezése után teljesen meglesz világítva a rendelet.

Sztanykovszky perujtása.

(Dr. Balassa Armin nyilatkozata.)

Szegedről jelentik: Néhány héttel ezelőtt Sztanykovszky Tibor, a szegedi Csillag-börtön foglya, perujtási kérelmének elintézésével Balassa Armin szegedi ügyvédet bízta meg. Most, hogy Hüttner meghalt, Sztanykovszky ügyvédjéhez kérdést intéztek, mennyiben befolyásolja Hüttner halála a perujtás sorsát. Balassa dr. a következőket mondotta:

— Sztanykovszky perujtásának sorsára Hüttner halála kétség telenül jelentékeny kihatással lehet, mert Sztanykovszky a perujtás új adatai között legfontosabbnak Hüttner ama vallomását jelöli meg, a melyet a Tisza-féle gyilkossági polgári bünper elsőfokú tárgyalása alkalmával tett. Ez a vallomás Sztanykovszky javára lényegesen eltér Hüttnernek a katonai bíróság előtt tett és az elítéltetés alapjául elfogadott telenül vallomástól. Ezenfelül állítólag van még egy Hüttnerrel szembe forduló levél, amelyben ő Sztanykovszkynak kilátásba helyezi, hogy a katonai bíróság előtt ellentételesen tartalmu terhelő vallomását a valóságnak megfelelően helyesíteni fogja. E körülmények kötelezőségemmel teszik, hogy az igazságügyminiszterhez azzal a kérelemmel forduljak, szíveskedjék a váci fegyintézet igazgatóságát utasítani, hogy amennyiben

Hüttner Sztanykovszky figyében ennek javára szolgáló nyilatkozatokat tett volna az erről esetleg felvett jegyzőkönyvek hiteles másolatát nekem, mint Sztanykovszky védőjének szolgál

Ujabb offenzíva a közönség ellen.

A kávéosok és vendéglősök a maximális árak felfüggesztését kérik

Az aradi kávéosok és vendéglősök minden két héten azzal a kéréssel ostromolják a városi hatóságot, hogy emelje fel az árakat. A hatóság sokáig ellentállt az ostromnak, de végül engedett és emelte az árakat. Hogy alapos ok forgott-e fenn arra, hogy Arad Erdély egyik legdrágább kávéháza és vendéglői városa legyen, azt most nem kutatjuk. Egy példát mégis felhozunk annak illusztrálására, hogy mennyire nem indokolt az árfelemelés. Amikor a tojás piaci ára két lel volt, a kávéházban hat leibe került két tojásból rántotta vagy két tojás pohárban. Ezt némileg meg lehetett érteni, hiszen drága volt a piac. De azóta a tojás piaci ára lezuhant: egy leuért, sőt nyolcvan banlert annyi tojás kapható, amennyi csak kell. Ugy-e bár ezek után azt várhatná a közönség, hogy a kávéosok is lépést tartanak a piaci árakkal. Eszük-ágában sincs. Két tojásból rántotta, vagy két tojás pohárban ma is hat leu, és ehhez még hozzájön este nyolc óra után a drágasági percent. Ez csak egy kis példa. Ezzel azt akarjuk dokumentálni, hogy a kávéosok és vendéglősök a már felemelt árakkal még abban az esetben sem mennek vissza, ha a piacon némi olcsóbbodás tapasztalható.

De nemcsak ez a kifogásolható. A legszigorúbb hatósági utasítás ellenére is a meghatározott mennyiség egyre kisebbedik. A kávéhoz való cukrot valósággal gyógyszerész-mérleggel adagolják. A vendéglőkben a husadagok nemcsak a süítés következtében zsugorodnak össze, hanem a kimerés alatt is. A közönség, a jámbor és türelmes közönség ezt is elviseli. A köztisztasági razziaikon tapasztalt rendellenességekről hatósági jegyzőkönyvek szólnak. Ezt is lenyeli a fogyasztó. De azt már nem hajlandó lenyelni, amire most készülődnek az aradi kávéosok és vendéglősök.

A napokban beadvánnyal fordultak a város vezetőségéhez, a melyben nem kérnek egyebet, mint azt, hogy a városi illetékes hatóság függesse fel a már eddig is túl magas maximális árakat és engedje meg, hogy az ételek és italok árát ők maguk szabhassák meg. Ez nem jelent egyebet, mint azt, hogy ezentúl két tojás pohárban nem hat, hanem nyolc vagy tíz leu lesz, hogy egy fehérkávéért nyolc leu fog fizetni az a szegény ember, akinek nem telik más vacsorára. Ezt a szabadságot, a

lassa ki. A perujtás anyaga különben szaporodott, mert Sztanykovszky édesanyja beküldte nekem a katonai bíróságok ítéleteit, hogy azokat az anyag tanulmányozásánál felhasználjam.

mely már nem is szabadság, hanem önkény, nem szabad megengednie a város vezetőségének még akkor sem, ha a kávéosok és vendéglősök nekompensációt ígérnek érte. A szomszédos Timisoara (Temesváro) éppen a napokban maximálták a piacot és a kávéháza és vendéglői árakat. Minden erdélyi városban a hatóság állapította meg az árakat és mindenütt belenyugodtak a hatósági intézkedésbe. Csak éppen nálunk nem akarnak megnyugodni, csak éppen az aradi közönséget tekintik olyannak, amelyivel mindent lehet tenni. Ezt nem szabad megengednie a hatóságnak, amely főként és elsősorban azért van, hogy a közönség érdekeit megvédje.

Az a kirokódó sztrájkolás ne hassa meg az illetékes tényezőket.

A revolveres éjszakai igazoltatás

(Zsidónak nézett székely földbirtokos. — Életveszélyesen megsebesített egyetemi hallgató.)

Budapesti távirati jelentés alapján beszámolt az Aradi Közlöny arról a revolveres éjszakai igazoltatásról, amely tegnapelőtt Budapesten történt. A feltűnést keltő esetről budapesti tudósítónk a következő részleteket jelent:

Tegnapelőtt körülbelül záróra után Rónay László földbirtokos egy Schiffbeck István nevű fiatalemberrel a Pannónia étterméből a Főherceg Sándor-utcán át Baross-utcai lakása felé tartott. Az éjszakai körülmények között az Eszterházy-utcán, a József-körút környékén mindenütt zajos igazoltatási jeleket folytak le. Már a Horánszky-utcánál jártak, amikor látták, hogy a József főherceg-utcában egy négy-öt főből álló csoport, csupa fiatalember, botokkal és ólmos bunkókkal felfegyverkezve jön velük szembe és az utca közepén járva mindkét járda éjszakai járókeletit inzultálják, igazoltatják.

Még körülbelül negyven-ötven lépésre járhattak, amikor Rónay és Schiffbeck látta, hogy az igazoltató csoport egyenesen nekik tart. Rónay, aki hatalmas, vállas, erős ember, ismert sportférfit, bírkozó, látva a botokkal hadonászó fiatalembereket, megkérdezte barátságát, Schiffbecket:

— Te Pista, nincs nálad revolver? Mert nálam a két kezemen kívül semmi sincs, amivel védekezhessenek

Schiffbeck, a kinek revolver volt,

hogy ha nem török el a maximális árakat, a kávéosok és vendéglősök tönkre mennek. Hogy mennyire igaz ez, arra például felelünk a következő esetet: A jómultkoriban a legnagyobb és legforgalmasabb aradi kávéház egyik fiatal tulajdonosa keservesen panaszkodott, hogy ráfizet az üzletére az alacsony maximum árak miatt. Megköszöntük a kérdést, hogy mennyiért vette meg a fizetést? Egymillió kétszáz ezer koronáért. És mennyiért adná el? Egymillió hat-száz ezer leuért. Amikor azután szemébe mondtuk, hogy már kétmillió leu is kínálták az üzletért és nem adta oda, a fiatal kávéos elszégyellte magát. Hogy is adná oda, amikor évente hat-hétszáz ezer leu tiszta jövedelmet hoz a kávéház. Így fizetnek rá a siránkozók, akik azt szeretnék elhitetni, hogy tönkre mennek, ha nem keresnek évi egymillió leu.

Éppen azért a város illetékes tényezőinek erkölcsi kötelességük, hogy a nagyközönséget minden rendelkezésükre álló eszközzel megvédelmezzék a könnyen és gyorsan meggazdagodni akaró kávéosok és vendéglősök önkényétől.

hátranyult a zsebébe és tokkal együtt átnyújtotta a revolvért Rónay Lászlónak, de figyelmeztette, hogy nincs megtöltve, mert sohasem szokott magával tartani revolvért hordani, nehogy ilyen éjszakai események izgalmaiban esetleg valakibe belelőjön. Rónay átvette a revolvért a töltényekkel együtt. Ez alatt az idő alatt körülbelül tíz tizenkét lépésnyire érkeztek fiatalalemberek, akik hangos kiáltásokkal rohantak Rónay és Schiffbeck felé:

— Büdös zsidók! Igazoljátok magatokat! Egy lépést sem tesztek addig, amíg le nem igazolunk benneteket.

Rónay, aki régi katolikus székely családból származik, mosolyogva fordult az igazoltatókhoz:

— Rossz helyen jártok, fiúk, mi nem vagyunk zsidók, hagyjátok bennünket békében.

Az ordítás azonban nem szünt meg, egy vékony nyulánkfiú, akinek a kezében ólmos bot volt, Rónay elé ugrott, a vállas, erős embernek megrángatta a vállát és rákiabált:

— Azt mindenki mondhatja, hogy nem zsidó. Igazolj magad, mert különben lefűtjük.

Rónay ellökte magától a kiabáló fiút és még egyszer rájuk szólt, hogy hagyják őt békében, mert különben elveri valamennyit. Erre a figyelmeztetésre a magas fiatal ember még hangosabb lett, ismét ráordított Rónayra, hogy vegye

ő igazolványát, mire Rónay lá-
óával odáblökte a kiabáló ifjút,
előrántotta revolverét, megtöltötte
és ezt mondotta:

— Takarodjatok innen, mon-
dom, hogy rossz helyen jártok,
ha pedig valaki hozzám nyúl, azt
keresztüllövöm.

Az igazoltató fiatalember gyá-
va zsidónak nevezte Rónayt, majd
egy pillanatra hátraugrott és
olyan mozdulatot tett, mintha re-
volver vagy kés után nyúlna. Ebb-
ben a pillanatban Rónay, hogy a
veszélyes társaságot eljessze,
a revolvert a föld felé tartva elsü-
tötte. Ebben a pillanatban az ifju
lajveszékeltve kiabálta:

— Jaj, belém lőtt a zsidó!
Rendőrt! Rendőrt!

Rónay és Schiffbeck amikor
látták, hogy támadójuk megsebe-
sült, mindjárt a segítségére siet-
tek és a helyszínére érkező rend-
őrrel együtt az őrszobába vitték.
Az őrszobában megállapították,
hogy a fiatalember súlyos haslö-
vést kapott. Nyomban telefonáltak
a mentőknek, akik három óra táj-
ban beszállították a Rókus kórház-
ba. Amint az írásokból kiderült,
a súlyosan sérült fiatalembert
Schilling Antalnak hívják, 23 esz-
tendő és a közgazdasági egyetem
hallgatója. Amikor a rendőrök a
helyszínen megjelentek, azok a fia-
talemberék is jelentkeztek, akik
vele együtt az igazoltatásokat vé-
gezték. Ezt a három fiatalembert
Kürti Sándornak, Kürti Józsefnek
és Kertész Sándornak hívják, szin-
tén a közgazdasági egyetem hall-
gatói.

Az egész társaságot Rónayval
és Schiffbeckkel együtt előállítot-
ták a főkapitányság központi ügye-
letére, ahol éjszaka fél négykor
megkezdtek az általános kihallgat-
ást. Rónay és Schiffbeck előad-
ták kihallgatásuk során, hogy a fia-
talemberék zsidóigazoltatási cél-
zattal támadtak rájuk és Rónay
önvédelemből kényszerült a fegy-
ver használatára. A másik három
tanu, Kürti József, Kürti Sándor
és Kertész Sándor nem tagadták,
hogy Schilling valóban igazoltat-
ni akarta a két fiatalembert, de
azzal mentegőznek, hogy súlyo-
san sérült társukkal együtt egyik
kávéházban záróráig mulattak és
ez idő alatt Schilling annyit ivott,
hogy teljesen részeg volt, amikor
az utcára kimentek és részeg álla-
potban rendezte az igazoltatási je-
leneteket. Ezt a három egyetemi
hallgatót Schiffbeckkel együtt a
hajnali órákban elengedték a főka-
pitányságról, Rónay Lászlót azon-
ban, bár igazoltnak látszik, hogy
fegyverét önvédelemből használ-
ta, a főkapitányságon tartották
egyelőre őrizetben a fegyverhasz-
nát és a súlyos sérülés okozása
miatt.

A kora reggeli órákban a főka-
pitány már jelentést tett a belügy-
minisztériumban erről az újabb

éjszakai eseményről. Schiffbeck
István délelőtt megjelent a parla-
mentben és bejelentette a parla-
ment elnökének az éjszaka történt
eseményeket.

Forgalmas hetipiac.

(Élénkebb volt a nagyvásárról.)

A nagyvásárt követő hetipiac
minden alkalommal lanyha szo-
kott jenni, csak a pénteki aradi he-
tipiac volt ebben kivétel, amely
élénkebb volt a nagyvásárról. A
tavaszi napsugár becsalta a falu-
siakat a hetipiacra, akik a közeli
husvétli ünnepekre való tekintettel,
minden készletüket behozták a
hetivásárra. Az árak azonban, a
nagy kínálat ellenére nem estek,
mert vevők is bőségesen jelentke-
tek. A marhapiacon az árak a kö-
vetkezőképen alakultak: marha
8—10, borjú 15—17, sertés 31—
36 lei kilogramonként élősúlyban.
A kukorica 320—340, az árpa 300-
320, a rozs 310—330, a korpa pe-
dig 240—260 lei volt métermá-
zsánként a gabonapiacon.

Tíz millió hamis dollár.

(A világ legnagyobb pénzhamisi-
tása Amerikában.)

Newyorkból jelentik: Az Egye-
sült Államok hatóságainak már
régóta tudomásukra jutott, hogy
egy nagystílusú pénzhamisító társa-
ság óriási összeget képviselő ha-
mis dollárt hozott forgalomba. A
szövetségi kormány detektívjei
már az elmúlt év nyarán meg-
kezdtek a nyomozást a nagyszá-
bású ügyben, amely már nem-
zetközi jelentőségű lett, kézzel-
fogható credinényt azonban csak
most tudtak elérni.

A nyomozók a vizsgálat so-
rán megállapították, hogy egy
rendkívül ügyes hamisító banda
az utóbbi hónapokban mintegy
tíz millió dollár értékéig terjedő
hamis pénzzel lepte el úgy az
Egyesült Államokat, mint Kana-
dát és a nyugateurópai kikötő-
ket. A társaság nemcsak papír-
pénzt hamisított, hanem Európát
bőven ellátta hamisított ezüst és
aranypénzzel is. A detektívek a
nyomozást, melyet kiterjesztettek
Amerika minden nagyobb városá-
ra, lassan, de rendkívül ügyesen
végezték, úgy, hogy most már
teljesen tudják a hamisítás minden
részletét, megszerezték az egyik
göpet is, melynek segítségével a
hamis papírpénzek készültek és
elfogták a hamisító társaság hat-
vauhat tagját. A pénzhamisító ban-
da főhadiszállása a newyorki
Greenwich Villageban volt, de en-
nek a központnak számos fiók-
irodája működött szerte egész
Amerikában. A társaság főleg
két, öt, tíz és husz dolárosokat
gyártott és állandó összeköté-
tést tartott fenn az ópiumkeres-
kedőkkel, akiknek hamis pénzzel
fizették az árukat s akik a hamis
pénzeket elhelyezték az európai
piacra.

Az amerikai detektívekre azon-
ban még nagy munka vár, mert a
társaságnak körülbelül még ezer
tagját kell elfogni. Ilyen nagyará-
nyu pénzhamisításra eddig még a
nagy arányokhoz szokott Ameri-
kában sem volt példa.

Kornisék megszökött betörői.

(A budapesti törvényszék elítélte őket.)

Emlékezetes még Arad közön-
sége előtt az a vakmerő rablás, a
melyet ezelőtt másfél esztendővel
követtek el a Kornis Testvérek-cég
nél. Öt rabló husz embert egy ne-
gyedórásig sakkban tartott és a cég
irodájában talált fél millió lei el-
rablása után nyomtalanul eltűnt.
Amikor néhány hónappal később
ismét visszatértek Aradra Ma-
gyarországról, ahova a rablás el-
követése után szöktek, sikerült a
rablókat elfogni egy kivételével,
aki ezuttal nem jött a társasággal.
A rablók fölött az elmúlt év ju-
niusában mondott ítéletet az aradi
törvényszék büntető tanácsa. A
főbűnösöket Tálly Gergelyt,
Menyhárt Gyulát és Bogár Jó-
zsefet 12—12 évi fegyházra és
10—10 évi hivatalvesztésre ítél-
ték, Gallovich Miklós pedig 4 évi
fegyházbüntetést kapott. Mindezt
pedig a Kornis-cég és a pankotai
Lannert János kirablásáért és, a
Nádasdy Kástély kifosztásáért
kapták. A rablókat ezután a lehe-
tő legnagyobb óvatossággal őriz-
ték még néhány hónapig az aradi
ügyészség fegyházában, s. azután

Egy község a kulturáért.

(Az iskolaépítési akció sikere.)

Ineu (borosjenői) tudósítónk ír-
ja: Az aradmegyei iskolák szaporí-
tását célzó akció, amelyet Geor-
gescu János vezérelügyelő, prefek-
tus indított meg, egyre nagyobb
eredménnyel folyik. Az akció pro-
pagálása során Suciu Traján ineu
(borosjenői) járási főszolgabíró
szerdán Seleusre (Szöllösre) utazott
ki. A főszolgabíró a község elöljár-
ósága előtt kifejtette az iskolaépi-
tés szükségességét és azokat a mó-
dozatokat, amelyekkel az eredményt
elérni lehet. Beszéde sikerrel járt, a
község elöljárósága, amelynek tul-
nyomórészt szegényebb gazdák a
tagjai, közel 20.000 leit adtak össze
azonnal. Nistor János községi jegy-
ző már kész, kidolgozott tervvel
várta a főszolgabírót. Csak nemré-
giben emlékeztünk meg a községi
jegyző agilis munkásságáról, amely
lyel nemzeti kulturház, kölcsönös
állatbiztosítás népbank és népraj-
zi muzeum alapítását szervezte meg
a községben és hasonló eredményes
tevékenységet fejtett ki az iskolaépi-
tés terén is. Az építendő iskolához a
község 250.000 leit ajánlott fel és
természetbeni szolgáltatásokat. A
szükséges téglamennyiséget is a
község gyártja. A tervek szerint az
iskola felépítése egymillió leibe ke-
rül és ez az összeg már meg van
ugy, hogy Seleuson (Szöllösön)
nem vetnek ki kulturális adót. A
község, amely csak nemrégiben két
új harangot szerzett be közadako-
zásból, most egy három tanerős is-
kolának felállítására is a leggyorsab-
ban nyújtja áldozatkészségét. Suciu

az ítélet jogerőre emelkedésekor
a nagyenyedi fegyintézetbe szállí-
tották őket, hogy ott töltsék ki
büntetésüket. Egy hét múlva azt a
nagy meglepetést keltő híradást
kaptuk budapesti tudósítónktól,
hogy a budapesti rendőrség elfog-
ta Tálly Gergelyt és Menyhárt
Gyulát, akik a nagyenyedi fegy-
házból szöktek meg. Ugy látszik
Budapesten nem respektálták az
itteni bíróság ítéletét, mert Meny-
hárt és Tálly ügyét ma újra tár-
gyalta a budapesti büntetőtörvény-
szék. Tálly Gergelyt 7 évi és
Menyhárt Gyulát 6 évi fegyházra
ítélték, akik eszerint egészen jól
jártak, mert jóval alacsonyabb
büntetést kaptak, mint amilyet
Aradon mértek rájuk. Gallovics
Miklósnak, aki most a nagyenyedi
fegyházban ül, a testvérét:
Pált 6 hónapi és Ilonát két heti fog-
házra ítélték bünpártolásért. Gal-
lovics Pál és Miklós értékesítették
a Miklós által rablott holmikat. A
rablás ötödik tettesét, Lunczer
Bélát már régebben 5 évi fegyház-
ra ítélte a budapesti törvényszék.

Traján főszolgabíró biztató beszé-
del üdvözölte a község elöljárósá-
gát, amelynek tevékenységét köve-
tendő példaként lehet felállítani.

Irodalmi délután.

(Részletes műsor.)

Az aradi Kultur-palotában ál-
landóan nagy siker jegyében ren-
dezik a román irodalmi délutáno-
kat és az ügyeskezü rendezőség
minden alkalommal izléssel és öt-
letesen megválogatott műsort
nyújt. A vasárnapi irodalmi dél-
után programja különösen ma-
gas nivóju és a kiinomult izlésű
látogatóknak határozottan művé-
szi élményekben lesz része. A mű-
soron Gidionescu Wladimir ko-
lozsvári egyetemi tanár szabadelő
adásával kezdődik, aki Alexandri
és Eninescu költők között von
párluzamot és pedagógiai - hatá-
sukat méltatja. Utána Burdan
Voszika urleány zongorázik, aki-
nek művészetét, különösen felett
technikáját és zenei ítérvését már
több alkalommal dicsértük meg
szereplési alkalmával. Műsorá-
ban Beethoven: Nocturno, Bradi-
ceanu: Preludiu és Hora szerepel.
Szünet után dr. Pascuiu Szevér
hegedűm előadja a Parasztbecsi-
let Zifermezzóját, (Mascagni) és
Anbrózv Chansonettáját. A fé-
nyes műsor záró számaként Lipo-
van Athanas szemlnáriumi tanár
vezénylete alatt az intézet több
alkalommal előnyösen szerepelt
énekára műdalokat ad elő.

— Huszmillióval valutabírság. Bu-
dapestről táviratozzák: A III. kerü-
leti rendőrkapitányság ötvenöt ke-
reskedőt állított elő valutauzérkedés
miatt. A kereskedőket a rendőrbíró-
ság összesen 18 millió korona bírsá-
gra ítélte. Mindannyiuktól több
millió értékű idegen valutát koboz-
tak el.

HIREK.

Uj gyorsvonat.

(Zürich—Bucuresti nemzetközi gyors Aradon át.)

A nemzetközi forgalomba mind erősebbre belekapcsolódó Arad újabb nagyszabású vasúti összeköttetés egyik láncszemévé lesz. Bucurestiben hetek óta folytatják tárgyalásokat arról, hogy Svájc külön vasúti összeköttetést kíván létesíteni Romániával és e tárgyalások, mint ma értesülünk eredménnyel befejeződtek. A megállapodások szerint új nemzetközi gyorsvonatjáratot indítanak, amelynek Zürichben lesz a kiindulási pontja és München, Bécs és Budapest érintésével Aradon át jut Bucurestibe. Az új nemzetközi gyors május elsején indul meg és egy később megszabandó menetrend szerint naponta fog közlekedni Zürich és Románia fővárosa között.

— Uj középiskola Aradon magyarok diákai számára. A tankerületi főigazgatóság arról értesítette az állami magyar tannyelvű leányközépiskola igazgatóságát, hogy a bucuresti közoktatásügyi minisztérium az iskolát egyenrangúsította a gimnáziumokkal. Ennél fogva szeptembertől kezdve egységesített tantervvel új középiskola fog rendelkezésére állani a leánytanulónak, ahová valláskülönbség nélkül felvehet az igazgatóság minden olyan tanuló, aki az előző osztály valamely hasonló rangú középiskolában, gimnáziumban sikeresen végezte. A jövő tanévben az iskola — egyenlőre — 4 osztállyal fog megnyitni, de a szükséghez képest elegendő párhuzamos osztállyal. További felvilágosítással az érdekelt szülőknek szívesen szolgál az igazgatóság a délelőtti órákban. Helyiség: Boulevard General Dragalina 3. (volt Apponyi-körút 3.) Kulturpalotával szemben.

— Előléptetések. A hivatalos lap legutóbbi száma közli Lőrinczy Gyula chisineui járásbírónak a VIII-ik fizetési osztály 1. fokozatába, Fogarasy Lajos járásbírónak a VIII-ik fizetési osztály 3-ik fokozatába, Fazek Norbert radnai járásbírónak a VIII. fizetési osztály 1. fokozatából a VII. fizetési osztály 2-ik fokozatába való előléptetését.

— Hirdetmény. Tudomására hozatik Arad város háztulajdonosainak és főbérlejeinek, hogy ezen hirdetmény megjelenésétől számított nyolc napon belül kötelesek mindazon lakrészeket bejelenteni, amelyek 1923. április hó 1-től a háztulajdonosok és főbérleők eltávozásával vagy repatriálásával megürülnek. A lakbérleti hivatal elnöke: Alecsian György, táblabíró.

— Az „ACSEV.” rendkívüli közgyűlése ma, azaz 24-én szombaton délelőtt 10 órakor az Acsev. ülés-teremben.

— Az aradi borbély- és fodrászmesterek szindikátusa saját temetkezési pénztára javára április hó 1-én, vasárnap este a Fehér Kereszt dísztermében szigorúan zártkörű táncmulatságot rendez.

Keze fehér és lágy lesz
Kaiser-Boraxot ha vesz.

Változás a kormányban.

(Két új belépés a kormányba. — Miniszterből Házelnök. — A lakók a királynál. — Uj püspökök.)

Bucurestiből jelentik: Banu kultuszminiszter elhatározta hogy az üresedésben levő püspökségeket még a húsvéti ünnepségek előtt betölti, illetve kiírja a választásokat. Az Adeverul értesülése szerint a húsvéti ünnepek után a kormányban több változás lesz. Inculet és Nistor eddigi tárcanélküli miniszterek tárcát fognak kapni és Antonescu és Pavelianu belépnek a kormányba, míg a kormány egyik tagja átveszi a Ház elnökségét.

A király tegnap kihallgatáson fogadta a lakók ligájának elnökét

— Ukrán tüntetés Lembergben. Lembergben táviratozzák: Az ukránok ma óriási tüntetést rendeztek a lengyel elnyomás ellen. Az utcákon mintegy 20 ezer főnyi tömeg vonult fel és népgyűléseket tartottak. A vezérszónok Romancsuk, az országgyűlés volt alelnöke proklamációt olvasott fel, melyben felszólította az ukránokat, hogy lépjenek be a lengyel hadseregbe, hogy így fégyvert szerezhessenek és azt a lengyelék ellen fordíthassák. A nagy izgalom miatt a rendőrség közbelépett, hogy az izgatásnak véget vessen. A rendőrség beavatkozásából összeütkezés keletkezett. Az összeütkezés során nyolc rendőr megsebesült és számos tüntetőt letartóztattak.

— Húsvéti szünet a budapesti egyetemeken. Budapestről táviratozzák: Az egyetemeken holnap lesz az utolsó előadás a húsvéti szünet előtt. Az egyetemi verekedésektől az egyetemi hallgatók bajtársi szövetsége távol áll és a legszigorúbban megtiltotta tagjainak, hogy incidenseket idézzenek elő.

— Szünetelni fog a dohány- és só kiosztás. Az aradi pénzügyigazgatóságon működő monopol felügyelőség közli, hogy március 26-tól április 3-ig a dohány- és sókiadás szünetel. Ugyanis most zárul le a költségvetési év és az évi zárlat készítésével vannak elfoglalva a rakományokat kezelő tisztviselők. A felügyelőség felhívja az érdekelteket, hogy szükségleteiket még huszonhatodik előtt fedezzék. Itt említtük meg, hogy a dohányraktár már megkezdte a 3., 4. és 5. számú adóvallomási ivatek kiosztását, amelyeket az összes kistőzsdések árusítani kötelesek. Az ivatek 1 leucrt, illetőleg 50 baniért kaphatók. A 3. számú vallomási ivatek a kereskedők és iparosok, a 4. számú az ingatlan-tulajdonosok, az 5. számú pedig a fokozatos összjövedelmi adó vallomási ivatek.

— Furfangos többmillió lopás Budapesten. Budapestről táviratozzák: Frenhaft Emánuelné 65 éves Amerikából hazatért magánzónót, amikor a Teréz-körút 43. számú ház kapuja előtt elhaladt, két, a kapuból kiugrott alak megragadta és behúzták a kapu alá és ott zsebkendőt tömtek a szájába. A melltűjét, a fülbevalóit, a gyűrűjét és a retiküljét elvették és azután elmenekültek. A magánzónó kára 15 millió. A rendőrség megindította a nyomozást.

— A tolvaj zsoke ragédiája. Budapestről táviratozzák: Janek Ferenc zsoke feljelentette, hogy a Magyar Ház büféjéből egy téli kabátot ellopott. A detektívek a rendőrségre akarták kísérni a lakásáról Janeket, aki egy óvatlan pillanatban

és titkárát, akik átadták kérésüket tartalmazó memorandumukat.

Clujról (Kolozsvárról) jelentik: Az egyetemi tanács felhívta az ösztöndíjas és a menzákon lakó diákokat, hogy haladéktalanul fegyék le szigorlataikat, mert ellenkező esetben elveszítik jogalkat.

Bucurestiből jelentik: A Főoktatásügyi miniszter tudatta az iskolák felettes hatóságával, hogy a tanítói oklevelek egyenjogósítása tárgyában létesített bizottságok működését beszüntette. (Rador.)

a folyosó korlátján átfugrott, az udvarra zuhant, összezsuzta magát és meghalt. Janek Ferenc öccse az európai hírű Janek Géza zsokeának és a legutóbbi időben igen szűkös anyagi körülmények között élt.

— A műselyemről szóló ismertetését a mérnök- és építészegyletben tegnap folytatta dr. Meszlényi Emil, az aradi állami vegyvizsgáló intézet igazgatója. A műselyemmel kapcsolatban a plastikus anyagok gyártásáról is megemlékezett. Ezek közül a celluloidról, mely nitrocellulose és kámför kölcsönös oldatából származik. A cellulitól, mely acetilcellulose vegyületből áll és mozi-filmek s lakkok készítésére használatik. A galait, mely tehéntúróból készül, formalin hozzáadásával. Gombok, szipkák, botfiek készülnek belőle. Utóbbi plastikus anyagok mind olyanok, melyekből a legkülönbözőbb dísztárgyakat, használati cikkeket készítenek s a modern technika terén rendkívüli kiterjedt alkalmazást nyernek, mert a szaru, a csont s egyéb állati és növényi termékek pótlására szolgálnak a műiparban. Az előadást a hallgatóság nagy tetszéssel fogadta s az elnökség meleg szavakban mondott előadónak köszönetet.

— Kassay Pál állatorvos hazaérkezvén, rendelését megkezdte napoként d. u. 2—3 Strada Pascariilor 3. (Thököly Imre-u. 3.) alatti lakásán.

— Milliárdos inzulenciák Berlinben. Berlinből jelentik: Az egyik újabb alapítású nemesfémipari cég, amely a legutóbbi években különösen az ezüstkereskedelemben elsőrangú szerepet töltött be, — mint a mai tőzsdenapon ismeretessé vált — fizetési akadályokkal küzd. Ezt a fizetési válságot nagy határidőzletek okozták, amelyeken a cég a márkárfolyam esése miatt milliárdokra menő veszteségeket szenvedett. Az egyik hallei gabona- és takarmánynagykereskedés is több mint egy milliárd marka erejéig vált fizetésképtelenné.

— A Hajósegyet elnöksége közli, hogy közgyűlést f. hó 24-én, szombaton este 6 órakor tartja a Fehér Kereszt gyémánt termében. Utána társasvacsora.

— Hibás perzsa, smyrna, stb. szönyegetek szakszerűen csak a „Spárta” szövömuipar javit! Bohuspalota.

— Tettes tolvaj. Az állomási rendőrség letartóztatta Bogatu Péter aradi lakost, aki az indóházban Béla Illés CFR. tisztviselő zsebéből 800 lei készpénzt kilopott. Bogatu ezenkívül még több zsebtolvajlást ismert be a rendőrségen, mely átadta a királyi ügyészségnek.

— Bethlen István a statáriumról. Budapestről táviratozzák: A Magyar Távirati Iroda jelenti, hogy gróf Bethlen István miniszterelnök a nemzetgyűlés mai ülésének megkezdése előtt a házelnök szobájában az ellenzéki pártszövetség megbízottjaival: Rassay Károllyal, Pakots Józseffel, dr. Gieswein Sándorral, Peyer Károly és Farkas István szociáldemokratákkal tanácskozva, kijelentette, hogy minden rendbontóval szemben a legerélyesebben lép fel a kormány. Ha még egy esetben a politikát bármily formában is az utcára viszik, akkor a kormány kihirdeti a statáriumot.

— Házépítések Aradon. A napokban több kérvény érkezett a városi mérnöki hivatalba, amelyben kétszobás, konyhás ház építésére kérnek engedélyt. Az ilyen házak építési költségei 160 ezer lei, modern felszereléssel pedig 200 ezer leibe kerül. A városi építészeti bizottság foglalkozott a kérelmekkel és valószínűleg megadja a házépítésekre az engedélyt.

— Az Aradi Kereskedők Köre vasárnap délelőtt feltizenegy órakor tartja meg a kereskedelmi kamara helyiségében a múlt hétről elhalasztott gyűlést, amelyen dr. Szöllösi Zsigmond főtitkár az új adótörvényeknek a kereskedőket érintő rendelkezéseit ismerteti, különös tekintettel a vallomási ivatek kitöltésére.

— Estély Rohan herceg palotájában. A francia lapok egy fényes főúri estélyről közölnek tudósításokat Murat Achilles hercegnek, Rohan hercegnő unokájának esküvője alkalmából. A hercegi palotában ebből az alkalomból Paris egész előkelő világa gyűlt össze. Murat Achilles herceg esküvőjét M. de Chasseloup Loubat-val március 15-én tartották meg. Az estélyen bemutatották a több mint hét száz szebbnél-szebb nászajándékot is. Az ajándékok között egy pompás gyöngydiadém volt, gyémánt fülbevaló, amelyeket Murat Lüsslen rajza szerint készítették, egy kis gyémántkorona, amely II. Sándor cáré volt, egy csiszolt kövekkel ékes emailgyűrű, amelyet I. Napoleon 1809-ben ajánlkozott Jeromes királynak, egy szafirgyűrű, egy fekete gyöngygyűrű és egy gyémántbetűs füstbott.

— Öngyilkosság. Vári Gyuláné 51 éves asszony Gizella-utca 3. szám alatti lakos, lakásán ma a délelőtti órákban megmérgezte magát. Az idősebb asszonvon az utolsó hetekben az elmezavar jelei mutatkoztak és kezelőorvosa, Biksz Mór dr., akit az öngyilkosságról azonnal értesítették, már csak a beállott halált konstatálhatta és értesítették az esetről a rendőrséget, ahonnan Popovici komisszárius ügyeletes tiszt és Luszt Ferenc dr. rendőrorvos mentek a helyszínre.

— Verniszázs az utcán. Parisból írják: A francia főváros a legkülönbözőbb verniszázsokat élte már át, de olyant, amelynek színhelye most a Montmartre volt, bizonyára nem láttak még. A „Montmartre Szabad Község” tagjai — így nevezi magát egy csapat független festő és szobrász — az összes eddigi konvenciókat félredobva, nem törődtek helyiséggel, ahol munkáikat kiállíthatják, mellőzték az aka-

dékoskodó zsűrit, még a sajtó képviselőit sem hívták meg, hanem fogták munkájukat és a híres hegyen közszemlére tették műveiket. Mind-egyik művész elhozta a maga alkotását és oda akasztotta, ahová akarta. Fákra, házakra, bódéokra, álló omnibuszkocsikra s minden elképzelhető helyre jutott egy-egy festmény, rézkarc, szobor, vagy keramikai műtárgy. A közönség csudálatos módon se nem nevetett, se nem boszankodott ezen a művészi szabadosságon. Megértette őket és sorra vásárolta meg munkáikat. Egy egy rajtot 5 frankért is lehetett kapni, míg egy tájképnek 200 frank volt az átlagos ára. Nem kell azonban azt hinni, hogy ezek a művészek valamilyen szélsőséges iskolának voltak a hívei. A kiállított tárgyak között akadt ugyan egy-egy merészebb koncepciójú műtárgy is, de a tulnyomó rész olyan volt, hogy akár a hivatalos szalónban is helyet kaphatott volna. A művészek általában jó vásárt csaptak az utcán.

A Vigszínház Amerikában

(Magyar művészek turnéja.)

Az Aradi Közlöny budapesti tudósítás alapján beszámolt arról, hogy a Budapesti Vigszínház művész-gárdája amerikai körutra megy és kizárólag magyar darabokat fog játszani. A vendéjáték terve már régebben megszületett: Amerika egyik legkiválóbb és legismertebb színházi emberének, Gilbert Miller-nek a kezdesére. Miller, aki a világszerte ismert Fromann Co. nevű amerikai tröszt vezetője, amikor Budapesten járt, megnézte a Vigszínházban „A hattyu” és „A piros bugyelláris” előadását.

Annyira el volt ragadtatva e két előadástól, hogy amint Newyorkba visszatért, azonnal propagálni kezdte a tervet, hogy a Vigszínházat meg kell hívni egy amerikai vendéjátékra. Terve most abból az alkalomból, hogy Stanislawski nagy hírű orosz drámaíró társulatának rendkívüli sikere van Newyorkban orosz darabok előadásaival, új aktualitást nyert és a megvalósulás stádiumába lépett.

G. Miller érintkezésbe lépett Ben Blumenthal-lal, aki természetesen örömmel fogadta az ajánlatot és megállapodott Millerrel abban, hogy a Fromann Companyval együtt fogja rendezni a Vigszínház amerikai vendéjátékát. Az erre vonatkozó formális ajánlat már megérkezett a Vigszínház igazgatóságához, amely már el is készítette a vendéjáték tervét.

— Az a feryünk, — mondotta Roboz Imre, a Vigszínház igazgatója — hogy két csoportra osztjuk a Vigszínház művészemlézetét és egy-egy csoporttal két ízben megyünk Amerikába vendégszerepelni. Az első turné minden valószínűség szerint ez év szeptemberében és októberében lesz és körülbelül nyolc hétig fog tartani. Csakis magyar darabokat fogunk az amerikai közönségnek játszani, még pedig nagyobbára olyan darabokat, amelyeket az amerikai közönség azoknak nagy-sikerű angolnyelvű előadásaiból már jól ismer. Az a meggyőződésünk, hogy ezeknek a híres magyar daraboknak eredeti „ős-előadásai” legjobban fogják érdekelni az amerikai publikumot. Így tehát tervbe vettük „Az ördög”

a „Lillom”, a „Taitun”, a „Kék róka”, „A hattyu” és „A táncosné” előadását, ezeken kívül pedig bemutatjuk mindenestre a „Piros bugyelláris”-t és tervezzük az „Ocskay brigadéros” előadását is. Nem lehetetlen, hogy egy-két olyan magyar darabot is felvezzünk amerikai műsorunkba, a mely nem a Vigszínházban került bemutatásra, más színházból került Amerikába és ott nagy sikert aratott. Természetesen farsulatunk legelső és legkiválóbb művészeit és művésznőit vesszük ki Amerikába és minden darabhoz kivisszük saját díszletünket és kosztümjeinket. A körút Newyorkban fog kezdődni az egyik előkelő Broadway-színházban és az eddigi terv szerint Newyork után elmegyünk Csikágóba, Filadelfiába, Clevelandbe és talán még egy-két más nagy amerikai városba is. A Vigszínházban természetesen az amerikai vendéjáték idején is akadálytalanul fognak folyni az előadások: gondoskodunk róla, hogy kitérő szereposztásban olyan darab kerüljön abban az időben, esetleg sorozatosan, színre, amelynek előadásában nincsen szükség az Amerikában vendégszereplőkre.

Török ellenjavaslatok.

(Harrington tábornokot Konstantinápolyba várják.)

Harrington angol tábornokot, a Keleti Ántantcsapatok főparancsnokát Konstantinápolyba várják. — Konstantinápolyban az Ántantcsapatok által való fokozatos kiűritésére vonatkozólag külön egyezményt készítenek elő.

Vonatrongálók.

(Elfogott vasúti tolvajok.)

A vonatkísérő vasúti személyzetnek már régebben feltűnt, hogy a személykocsik, ablakfelhúzó borszíjak ismeretlen tettesek levágják és ellopják. A teus (tövis) — aradi vonalon hetenként mindig más és más állomások között tűntek el az ablakfelhúzó szíjak, míg a vonatkísérő kalauzoknak a ma reggel Aradra érkezett tövisi vonaton sikerült a tolvajokat Teodor Illés berzovai és Dima Demeter pecical (pécska) lakosok személyében leleplezni, akiket az aradi államrendőrségnek adtak át. A tolvajok kihallgatásuk alkalmával elmondották, hogy hetenként egyszer az éjjeli órákban felszálltak

a közlekedő személyvonatokra, az egyik a vonat utolsó, a másik pedig a vonat első kocsiára, minden kocsirol levágták az ablakfelhúzó borszíjakat és rövid pár kilométer utazás után leszálltak a vonatról. A borszíjakat szijgyártóknál értékesítették. A rendőrség a két tolvajt átadta az ügyészségnek.

Leleplezett államcsiny Németországban.

(Merényletterv német miniszterek ellen.)

Berlinből jelentik: A német kormány messzeágazó összeesküvést fedezett fel, amelynek vezetője Rosbach szolgálaton kívüli főhadnagy. A főhadnagy lakásának, majd a német nemzeti párt irodáinak behatolása után terjedelmes bizonyító anyag került nyilvánosságra. Az összeesküvés a lezajlott Kapp-féle puccshoz hasonlóan a német birodalmi és porosz államkormány eltávolítását, a szocialista minisztereknek merényletekkel való elpusztítását, a birodalmi gyűlés és porosz országgyűlés szétkergetését, a weimari alkotmány hatályon kívül való helyezését és helyébe a német

nemzetiek és nemzeti szocialisták diktatúrájának felállítását tűzték ki célul. A vezérek már mozgósították az egész német nemzeti pártot és a nemzeti szocialista táborot és kidolgozták a Berlin ellen való felvonulás tervét. A birodalmi kormány minden megtehető, hogy az államcsinyre irányuló törekvést a legerélyesebben elfojtsa. Berlinben úgy tudják, hogy a francia kormány pontosan értesült a felforgatók erőszakos terveiről. Tájékozott német körökben azt tartják, hogy a franciák az államcsiny megvalósítása esetén megvalósítják a Berlinbe való felvonulás régi tervét.

Irodalom, művészet

Grozavescu Traján hangversenye

Nincsen abban semmi túlzás, hogy Grozavescu Traján ma Európa legszebb hangú tenoristái közé tartozik. Biztos, hogy Romániában nincsen ma hozzámérhető tenorista. Tegnep este a Lloydban tartott zárt körű hangversenyén olyan haladásról tett tanuságot, amely amellet bizonyít, hogy Grozavescu, ha így járja a fejlődés útját továbbra is, a legnagyobbak közé fogja magát hamarosan felküzdeni. Széles terjedelmű, hatalmas, üde és kristálytisza hang Grozavescu tenorja, a mely fölött biztosan uralkodik. A közepfekvésben is ereje van. Meglepően szépek és finomak voltak a szinte leheletszerű pianói. Egy Strauss Richárd-dalt csupa finom pianóból épített fel. Gesztus, játék és mimika nélkül, a hangjával érzékelt, ami az operaszínpadról a hangverseny-pódiumra is predesztinálja. Több dal közvetlen s lélettel teli interpretálása után operaáriákat énekelt. Nagyszerűek voltak a Lohengrin és a Carmen áriáinak tolmácsolásai is, de különösen bravuros volt az Aida nagyáriájának előadása. Goldmark „Sába királynőjéből és a Rigoletto-ból előadott részek is sikeresek voltak. A ráadásul adott „Kacag bajazzó”-ja Irenetikus hatást váltott ki. Grozavescunak még fejlődnie kell, mert nem érkezett el még arra a magaslatra, amelyet csodálatosan szép és nagy hangja megérdemel. A szépség, a előkelő közönség minden egyes száma után hosszan és melegen ünnepelte a művészt. Dr. Friedmann Andor művészettel kísért. A közönség szünni nem akaró tapsaira a program végén egy koncertdarabot zongorázott briliáns ujjtechnikával. Billentése különösen figyelemreméltó. (b. i.)

A színház heti műsora. Szombat: Lillom. A. bérlet. Vasárnap: délután: Aruló melódiák. Vasárnap este: Lillom, B. bérlet.

Rosé vonósnégyes hangversenye március 29-én. Jegyek Blochnál.

A Lillomot, Molnár Ferenc kiváló szindarabját játsszák szomba-

ton este a városi színházban. Az előadás iránt máris nagyfokú érdeklődés nyilvánul meg a közönség minden rétegében. A prózai együttes napok óta a legnagyobb ambícióval készül a reprizre. A főbb szerepeket: Gergely Gizi, Tócsányi Anny, Tibor Lóri, Darvas, Sipos, Szántó, Selmezi és Jávor játsszák. A Lillomot vasárnap este is műsoron tartja az igazgatóság.

Vasárnap délután az Aruló melódiák operett kerül színre mérsékelt helyárok mellett. A főbb szerepeket Halmos Mici, Balogh Böske, Galetta, Bányász és Selmezi játsszák.

Jézus életét mutatják be élőképekben hétfőn és kedden este az aradi uritársadalom ismert tagjai. A Jézus életéből vett jelenetek elrendezésének munkáját Jakabffy Dezső főrendező végzi. Kétségtelen, hogy a közönség igen kellemes színházi esték részese lesz, amennyiben az egyes képek közötti szüneteket kísérelő zenével töltik ki. Ezenkívül száztágu énekkar fog egyházi dalokat előadni. Krisztus alakját előkelő aradi uriember személyesítik meg. Az élőképek előreláthatólag nagy sikerrel peregnék le, mert a rendezés teljesen újszerű és ötletes lesz. Magyarórási beszédet tart dr. Nagy Orbán.

Angorában megállapították a kalifa tiszteletdíját. Angorából jelentik: A török nemzetgyűlés pénzügyi bizottsága elkészítette az uralkodó és az uralkodóház tagjainak tiszteletdíjáról szóló javaslatot. A javaslat szerint az uralkodó 15.000 török font tiszteletdíjat és 11.000 font rendkívüli pótlékot kap havonként. Gyermekei 16—26 év között 50 fontot, 36 éves korukig 80 fontot, 46 éves korukig 100 fontot, azután pedig 150 fontot kapnak havonként. A hercegnők 21 és 31 év között 50 fontot, 31—41 év között 65 fontot, 41—51 év között 80 fontot, azután pedig 100 fontot kapnak havonként. Az uralkodó felesége 50 fontot, a hercegek feleségei pedig 30 fontot kapnak fejenként és havonként.

Brilliansárat, gyöngyöt, platinát, arany és ezüst árukat és hamis fogsorokat magas áron veszek: Kun ékszerész, Arad.

Apró hirdetések.

Tudnivaló az apróhirdetésekről:

Az apróhirdetések díját szavak szerint számítjuk.

Minden szó hirdetési ára 1 leu.

Vastagabb betűvel 2 leu.

A vastagabb betűvel kívánt szavakat aláhúzással kell jelezni.

Hirdetéseket délután 5 óráig vesztünk fel.

Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. A legkisebb hirdetés ára 10 szöveg 10 leu.

A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa.

Alkalmazás.

JÓLFOZO szakácsnő jó bizonyítvánnyal felvétetik. Cím a kiadóban. 4000

KERESÉK azonnal megbízható minden fűzőnő 3 tagú családhoz Borosné, Strada Románulul (Zrinyi-utca) 5. 1509

PERFEKT szakácsnő Erdélybe felvétetik. Jelentkezni Strada D. Grecanu (Perényi-utca) 11. 1553

ERDŐKEZELŐ, ki termeléshez, kiszállításhoz kellő szakértelemmel rendelkezik, miloval, erdőüzemünkhöz keresetik. Mairovitz Mór és Fiai cég, Arad, Strada Closca 11. 1552

MINDENES szakácsnő vidékre keresetik. Cím a kiadóban. 13084

NAPSZAMOS fiúk, vagy leányok 15-20 lei napi fizetéssel felvétetnek Fleischer Testvérek vasbutorgyár Strada Ioan Russu Sirianu 15. 1568

SZAKÁCSNŐ azonnal felvétetik két tagú családhoz. Cím a kiadóhivatalban. 13084

Vétel és eladás.

COBLEIN KÖPRK, gipsz asztalterítő, gyöngyűrt tükör, régi kép, ezüst kanalak, virág váza, festmények, dísz tárgyak, kis alakra térli ruhák, vadász reprodukciók, kézimunkák, réka boa, antik pohár, szobrok, falidíszek, pilsch asztalterítő stb. eladók. Str. Consistoriului 12. (Batthyány-utca 28. sz.), I. emelet, jobbra. 1000

MŰTÁRGYAKAT, porcellánokat, japán és kínai dolgokat, antik butorokat, ezüst tárgyakat, perzsa és szmirnászöngyegeket egész gyűjteményeket a legmagasabb áron vásárol a Salon Artistique Bolev. Regina Maria 20. (Fischer Elz-palota.) 11895

BENZINMOTOROK 4 és 5 HP. eladó. Uranus-iroda főpostával szemben. 13014

ROVID kereszthúros zongora eladó. Str. Mărăsești (Kossuth-utca) 73-34. jobbra. 13014

ADÓBEVALLÁSI IVEK kaphatók „Okto-gon” dohánytörszédben Minorita-templommal szemben. 1567

JÉGSZEKRÉNY olcsón eladó. Brandt-ner fűszerkereskedés, Muráse (Zsigmondháza.) 1566

FATYOL harisnyák minden divatszínben legolcsóbban Dama harisnya áruházban Strada Alexandri (Salacz-utca) 1. 18084

KITŰNŐ ÜZLETI KÖNYVEK, IRODAI CIKKEK és olcsó hangjegyek, 100,000 kötetes kölcsönkönyvtár Kerpelnél. 13625

A NAGY KERESLETRE VALÓ TEKINTETTEL sürgösen keresünk antik butorokat, perzsa szőnyegeket, festményeket, műtárgyakat, régi üveg és porcellán tárgyakat, japán vázákat és ezüst ötvös munkákat. Vidéki meghívásra kintazunk. Szépművészeti Szalon, Ortutay-palota. 13573

TIZENHATOS VADÁSZFEGYVER eladó. Popovici, Str. Horia 4., I. em. 1547

URISZOBA vadonatúj, elegáns, angol klub bõrgarnitúrával eladó. „Salon Artistique” (Fischer Elz-palota.) 13576

OKASZIO. Egy szép modern ebédlő teljes berendezés olcsón eladó. Aradul-Nou (Ujarad) Templom-utca első emeletes ház jobbra. 1533

Ingtalan.

VIDÉKIEK, házat ha akarnak Aradon venni lakással, forduljanak az Uranus-irodához, főpostával szemben, hol állandóan nagy választék van házakban. 13014

PIACTÉRHEZ közel, teljesen modern magánház hét parkettás szobával, cserépkályhával, cseléd és fürdőszobával, fenyveséssel parkírozott udvarral, külön gazdasági udvar, lakással eladó. Uranus-iroda főpostával szemben, 13014

NAGY Istálló szép telekkel kitűnő helyen eladó. Szücs P. Vilmosnál, Strada Alexandri. 13082

Üzletek.

FŐPOSTA mellett nagy üzlet, berendezéssel együtt 32 ezer leiert eladó. Uranus-iroda főpostával szemben. 13014

FÜSZERÜZLETEK, vendéglők, esetleg házzal együtt, továbbá elfoglalt bér-és magánházak, gazdálkodásra, gyár-alapításra alkalmas házak eladók. Bővebbet Wallinger-irodában. 13218

Kiadványok.

FŐPOSTÁVAL szemben egy kapualja kiadó. Uranus-iroda főpostával szemben. 13014

Cassa de Pastrare a Judetului, Arad.

Convocare.

Prin aceasta invităm cu tot respectul on. acționari ai CASEI DE PASTRARE A JUDEȚULUI ARAD, la

adunarea generală ordinară a 52-a

ce se va ținea la 2. Aprilie a. c. orele 10 în palatul Casei Agricole de Pastrare Arad-Cianad.

OBIECTE:

1. Raportul anual, prezentarea bilanțului pe anul 1922, și a raportului comitetului de supraveghiere, staverirea bilanțului, decidera asupra distribuirii profitului curat precum și darea absolutoarelor.
2. Alegerea a 2 membrii de direcțiune și a 13 membri în comitet pe timpul de 2 ani.
3. Modificarea §-lui 127. din statute.
4. Eventualele propuneri din partea on. acționari.

On. acționari, cari doresc să ia parte la adunarea generală, sunt rugați să depună până la 31. Martie a. c. orele 12 contra chitanței acțiile la Cassa principală a institutului din Arad, sau la Sucursale. Propunerea direcțiunei cu privire la bilanț și la distribuirea profitului sta la dispozițiunea on. acționari opt zile, înainte de adunare generală.

Arad, la 17. Martie 1923.

Direcțiunea Casei de Pastrare a Județului Arad.

Aradmegyei Takarékpénztár, Arad.

Meghívó.

Az ARADMEGYEI TAKARÉKPÉNZTÁR t. részvényeseit a folyó évi április hó 2-án délelőtt 10 órakor az Arad-Csanádi Gazdasági Takarékpénztár r. t. palotájában megtartandó

LII. évi rendes közgyűlésére

ezennel tisztelettel meghívjuk.

T Á G Y S O R O Z A T:

1. Az évi jelentés, az 1922. évi mérleg és a felügyelő-bizottság jelentésének előterjesztése, a mérleg megállapítása, határozat a tiszta nyereség felosztása felett, valamint a felmentvények megadása.
2. Az igazgatóság 2 tagjának és a választmány 13 tagjának megválasztása 2-2 évre.
3. Az alapszabályok 127. §-ának módosítása.
4. A részvényesek netáni indítványai.

A t. részvényeseket, kik a közgyűlésen résztvenni óhajtanak, felkérjük, hogy részvényeiket folyó évi március 31-ig déli 12 óráig az intézet főpénztáránál Aradon, vagy fiókpénztárainál nyugta ellenében letétmentényezni sziveskedjenek.

A mérleg, valamint a nyereség felosztására vonatkozó igazgatósági javaslat a t. részvényesek által a közgyűlés előtt 8 nappal az intézet helyiségében betekintheők.

Arad, 1923. március hó 17

Az Aradmegyei Takarékpénztár igazgatósága.

1420

EZERJÓFU gyomorellix, pártatlan hatású szer gyomor és bélsántalmak, érvágytalanság, hányinger, feltuvottság, emésztési zavaroknál. Dr. Földes győgszertár Aradon. 1083

SÜRGÖSEN KERESÉK 40.000 lei kölcsönt hat hónapra legmagasabb kamammellett. Cím a kiadóban. 154

Saját termésű hegyaljai

ó- és új bor

palackozva KAPHATÓ:

Dr. Velcsov Géza

szőlőbirtokosnál 1550

Arad, Str. Dr. Rațiu (Sárosi-u.) 7.

Funkelstein József

cégnél 1549

Str. Moise Nicoara 1.

Arankamentes és nyers luerna, valamint lönoremag kapható.

BRILLIANS KÖVEKET,

ARANY ES EZÜST TÁRGYAKAT platinát legmagasabb áron vesz: 18075 Hirsch Jóné, ékszerész Str. Meffianu (Föray-u.) és Str. Barțiu (Rákóczy-u.) sarkán.

HUNGÁRIA

cipőgyár gyártmányai ma már teljesen pótolják a külföldi legjobb gyártmányu cipőket is, ugy minőség, mint szépség tekintetében. —: Fióküzlet: Arad, Piața Avram Iancu (Szabadság-tér) 17. szám.

Lakásának

festése előtt forduljon bizalommal Varga és Rosenfeld villanyszerelő céghez (Legett Neumann-ház), hol világítási, csengő vezetékek, csillárok átalakítását jutányosan készítik. Nyári vendéglő kerthelyiségek szerelése. Szerelési anyagok, villamos izzók nagy raktára. Költségvetéssel díjtalanul szolgálunk. 18855

Hirdetmény.

A szakálházai tejszövetkezet 1923. március 29-én d. u. 3 órakor nyilvános szóbeli árverésen eladja a naponta előállított 120-160 kg. vaját, valamint 150-200 kg. tehénturót a legtöbbet ígérőnek. Bővebb felvilágosítást nyújt az igazgatósági irodában Sácálaz (Szakálház) 10 km. Temesvártól.

18855

Az igazgatóság.

Lapkihirdőpár felvétetik

Cím a kiadóhivatalban.

Első aradi verseny urisزابóság.

Bejárat Str. Alexandri (Salacz-u.) 1. Készít elegáns urföltönyt tiszta gyapjú szövésből mérték átá 2000